

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

84. številka.

Maribor, dne 19. decembra 1919.

Letnik XI.

Beograjska vlada v očeh tučca.

Znani generaloberst Sarkotič, bivši deželni glavar v Bosni in Hercegovini, po rodu Hrvat, a po mišljenju in delovanju zagrizeno avstrijski častnik, je priobčil v „Neues Wiener Tagblatt“ dolg članek o naši jugoslovanski bodočnosti. V svojem članku ostro kritikuje našo sedanjo vlado v Beogradu. Priobčujemo nekaj misli izpod peresa tujega državljanca, ki obsoja absolutistično in demokratsko-socialistično vlado v Beogradu.

Clankar pravi, da je omrežena naša nova država z velikimi in težkimi problemi, ki bi se pa iz lahka dali razvozlati pri vseh ovirah potom bratsko skupnega dela največjih duhov troimenskega naroda. Potrpljenje in ljubav, spoznanje in ozir, bi morali sodelovati pri reševanju vladnih poslov; nasilna moč in preganjanje bi se morala izločiti na vsak način. Ako se bo to zgodilo, potem bo bodočnost SHS-države dobra in močna. V nasprotnem slučaju pa čakajo Jugoslavijo težki politični boji, ki bodo usekali mladi SHS kraljevini globoke in dolgo skeleče rane.

Razmere v Jugoslaviji so sedaj pač v takem razvoju, da navdaja ta razvoj tudi najboljše patriote z velikimi skrbmi. Politično težišče in moč v Beogradu sta v rokah demokratske zajednice, oziroma sedanje vlade, ki se klanja, priznava in bori edino za absolutno centralistično vladno smer. Ti demokrate pa niso doslej smeli v boju za svoj pretirani centralizem pritegniti svoji vladni sredini najboljše moče iz naroda, ampak ravno najboljše, najbolj nesebični in najzmožnejši, izkušeni močje se nagibajo o svojih vladnih naziranjih, delovanju in političnem boju k edino pametni decentralizaciji uprave posameznih dežel: Srbije, Hrvatske in Slovenije. Clankar še nad vse pametno dostavlja: Skrajno nespametno in nevarno drzno bi bilo, vzeti posameznim deželam to, kar so posedale dosedaj, namreč samoupravo, in pognati vse dosedanje, samostojne upravne pravice v za Jugoslavijo kvarni, strogi in absolutni centralizem.

V Beogradu si stojita nasproti dve politični naziranji in prepričanja: demokratsko-socialistično (za strogi centralizem) in radikalno (za pametno upravno decentralizacijo). In ti dve strogo si nasprotujoči jugoslovanski politični organizaciji zbirate krog sebe razne druge stranke in strančice za prihodnji volilni boj, kjer bo padla odločitev ali centralizem ali decentralizacija uprave posameznih dežel.

LISTEK

„Dunajsko pismo“.

Dalje.

Zraven „uradne vlade“ so se konstituirali namreč delavski in vojaški sveti, ki pa nimajo namena, da zastopajo resna načela, marveč da se obnašajo kakor stari pretorijanci v Rimu, kojih počenjanje spominja na svetopisemske besede: Naša moč boji postava pravice (Sap. 2. 11). Ti „sveti“, ki so bili v začetku neka garda socialistične stranke, so se razvili tekom nekaj mesecev v pravo postransko vlado na katero ministrstva (pardon, državna tajništva) gledajo tako onemoglo, kakor gospodarjev sinček, ko mu močni domači pes polže južno iz skleda. Sinček ve, da je on poklican, da enkrat vlada nad hišo, toda domači „čuvaj“ je bolj močan in sinček se mora vdati. „Sveti“ si prisvojajo agende, ki ne samo jim niso priznane v nobeni postavi, marveč se ne ujemajo niti z najbolj elementarnimi pojmi, pravilih, ki jih ima privatnik; tako se je te dni pripetil slučaj, da je tak „svet“ brez zakonitega pooblastila šel preiskat staremu dunajskemu meščanu vso hišo.

Do 16. februarja smo imeli v vladi nekaj provizorij; stranke so si bile razdelile mandate za narodno predstavništvo in ... neizogibne ministrske sedeže. Socialno-demokratska stranka je imela večino in še pred volitvami za konstituanto je mislila v svoji neizkušenosti, da mora suniti s svojimi idejami v ljudstvo; začela je s predlogi o šolski reformi in o reformi zakonskega prava, seveda v kulturnobojnem smislu. Vladajoča stranka je pri tem storila napako, ki jo je stari Dunaj storil prej že stokrat; zamenjala je Dunaj z Avstrijo meneč, da je slučajna večina dunajskih mandatov večina Avstrije.

Sarkotič še omenja, da bodo naše prihodnje volitve burne in med težkimi boji osobito tedaj, ako jih bo razpisala in vodila sedanja demokratsko-socialistična vlada. Kajti sedanja vlada bi uporabila svojo moč v pritisk na volitve v svoj strankarski dobrobit, kar bi pa pomenilo za celo Jugoslavijo največjo nesrečo. Demokrati in socialisti na vladnih beograjskih stolicah bi si morali biti na jasnem, da so: nasilna moč, in preganjanje, znamenje — onemoglosti ali nezmožnosti in vodijo v političnem razvoju, delovanju in življenju do polomov.

Dosedaj je še cela bodočnost SHS države zagrnjena v temno meglo negotovosti. Zeleti bi pač bilo da posije v to politično meglo solnce pravega spoznanja, ki bi oživel težko preizkušenim jugoslovanskim narodom državo miru, napredka in razvoja, moči do nepremagljivosti.

Tako piše o nas Staroavstrije, ki pozna našo domovino, naš rod in naša politična naziranja, glavne stranke in sedanjo vlado.

Toraj tudi tuji in inozemci so na strani decentralistov radikalov in njihovih somišljenikov; absolutni centralizem sedanje vlade in njenih privrženecv pa obsoja vsak, kateremu svetlika luč prave pameti, političnega razsodka in ki ima srce za korist, dobrobit in resnični napredek našega troimenskega naroda.

Veden boj.

Vsak dan slišimo o „mezdnem gibanju“, stavkah, pogajanjih, povišanju plač itd. Delavci zahtevajo večje plače in manj dela. Proti njim govore mnogi in dokazujejo, da so delavske plače v razmerju s plačami takozvanih „kulturnih delavcev“ zelo visoke. Organiziran delavec ti bo odgovoril, da to njega ne briga nič. On ima pravico, da se bori za višjo plačo in manjše delo, če drugi ne morejo poseči po podobnem orožju, oziroma če so zadovoljni s svojim slabim stanjem, je to njihova stvar. Pravzaprav imajo s stališča sedanjega kapitalistično-liberalnega gospodarstva prav. Če ima podjetnik pravico, da po svoji volji nastavi cene svojim izdelkom, kdo bi zabranil delavcu, da po svoji volji nastavi ceno svoji delavni sili? Vlada sicer res v sedanjih časih predpisuje cene nekaterim izdelkom in pridelkom, a brez posebnega uspeha, ker državni policijski aparat nima moči, da bi uspešno urejeval cene. Trгоvec blago skrrije, ga ne proda ali proda na skrivaj verižnikom in tihotapeem, ponaredi fakture in bilance itd. Še manj bi zamogla

V februarju smo imeli volitve; agitacija je bila velikanska; še iz zrakoplovov so leteli lističi z vabilom, naj Dunajčani oddajo svoj glas tej ali oni stranki; o plakatih (nekateri so bili res duhoviti) niti ne govorim. Dve barvi sta bili v ospredju: bela (krščansko-socialci) in rdeča (socialisti); najbolj klaverno so se obnesli predstavniki zastarelega liberalizma, ki so hoteli rešiti „inteligentnost“ Dunaja, pa so sijajno propali; med krščanskim in socialističnim je bil hud boj. Vsi sloji ljudstva so šli na volišče; stari ministri in priproste žene iz ljudstva, kajti republika (in to je bila res demokratska misel) je dala vsem ženam, tudi delavkam in kmeticam aktivno in pasivno volilno pravico. Znatno večino pa so dobili socialisti, ki so znali pridobiti mnogo glasov s tem, da so brezposelnim dovolili iz državnih sredstev velike podpore; seveda so ti oddali vsi „rdeče“ listke. Krščansko-socialni stranki je škodovalo razen drugih vzrokov tudi to, da so bili poprej (vsaj njih glasilo „Reichspost“) preveč za vojsko. Po polomu so radi tega mnogi glasovali proti njej.

Tudi Cehi so postavili svoje kandidate in na veliko jezo Nemcev, ki so povdarjali vselej nemški značaj Dunaja, je prišel v parlament en Ceh in en Zionist. Ti ubogi nemški značaj!

Za predsednika republike so izbrali socialista Seitza, bivšega učitelja. Prva mesta v državni upravi so tudi zasedli socialisti in s tem smo pri začetku konca.

Socialisti so namreč bili prvaki v negativnem delu; kritizirati so znali staro upravo, da so se ministri kar tresli. Zdaj pa so morali vzeti oni vajeti v roke in kmalu so uvideli, da rušiti je eno, zidati pa drugo.

Najprej omenjam, da vlada (to priznava sam!) nima nikake avtoritete. Alpske dežele so konservativne in nočejo, da bi jim socialistični Dunaj vrivalav

vlada s prisilnimi sredstvi urediti ceno delavnih sil. Delavec enostavno ne bo delal, bo delal slabo, ali se bo odškodoval na druge načine.

Toda tako ne more iti dalje! Cene dela vedno rastejo, proizvajanje vedno pada, ker moramo vsled tega manj izvažati v tujino in moramo več uvažati — pada naša valuta. Gledati je treba, da se kolikor mogoče dvigne proizvajanje, da se dela kolikor mogoče veliko in poceni. Gospodarski razvoj se pa vrti ravno v obratni smeri. Skrbni močje so nastopili trnjevo pot pridigarjev in začeli oznanjati delavcem evangelij samozatajevanja. Prosijo jih, naj potrpe in se žrtvujejo v korist države in celokupnosti. V sedanjih težavnih časih naj ne množe težav, naj ne zmanjšajo proizvajanja, naj delajo pridno in veliko ter kolikor mogoče poceni. Jaz sem popolnoma prepričan o požrtvovalnosti in domoljubju delavcev, morda imajo tega blaga v zalogi več in bolj svežega, kakor pa dotični pridigarji. Vkljub temu sem pa istotako prepričan, da bo tako pridigovanje zaleglo še manj, kot pa policijska veriga. Delavec bi se morda res zatajeval in žrtvoval, če bi imel prepričanje, da se tako žrtvovanje in zatajevanje zahteva tudi od drugih in da bi se za temi pridigami ne skrivala dobičkarija drugih.

Gotovo je torej, da s tem načinom neprestanega gospodarskega boja ne pridemo daleč. To povzroča le samo vedno večjo draginjo in padanje, oziroma zastoj proizvajanja. Treba je pa dvigniti proizvajanje. Pravijo, da je čas zlato. A koliko delavnih sil je neizrabljenih, oziroma slabo izrabljenih! Delo in varčnost, to mora biti naše geslo. Tega pa ne bomo dosegli ne s policijsko verigo, ne s pridigarskim glasom. Delavec mora priti do zavesti, da, ako dela, dela za sebe. To je pa mogoče edino potom združništva, to se pravi: potom socializacije. V Nemčiji se dela vseprek zelo marljivo, ustvarjajo se vedno nova bogastva in tem potom celijo rane vojske. To se je pa doseglo s tem, da so se socializirali obrati. Zanesljivi glasovi pripovedujejo, da se na Ruskem dela zelo marljivo, tovarne so v polnem razvoju, veliko železnice so izgradili, izkopali velikanski kanal od baltijskega morja do Volge. Dokaz, da morajo biti tam v razvoju čudovito sveže sile, so presenetljive zmage nad ruskimi generali in ententnimi četami. Tega ne more izvršiti terorizem neznatne manjšine. Izvršiti je to zamoglo samo dobro organizirano ljudstvo, ki dobro ve, za kaj gre.

Tudi pri nas se je treba lotiti socialne reforme pri korenini. Poseči moramo k socializaciji, vzbuditi vse životvorne sile delavstva. S povišanjem plač in z skrajšanjem delavnih ur ne pridemo nikamor. Pre-

svoje kulturnobojne odredbe. Deželni zbori hodijo svoja pota, sklepajo zakone brez ozira, hoče li jih centralna vlada odobriti ali ne. Dunaj je hotel naložiti deželam svoje „reforme“, dežele so odgovorile s tem, da so zaprle Dunaju meje in ne pustijo nikakih živil v prestolnico. Je sicer tudi res težko prehraniti Dunaj: to mesto šteje okrog 2.500.000 želodcev, dočim ima vsa Avstrija malo več kot 6.000.000 prebivalcev; potemtakem je skoro vsak drugi Avstrijec Dunajčan, ki dela malo ali nič; in ker je v Avstriji mnogo uradnikov, je skoro vsaki 6 človek uradnik! Vrhu tega plača vlada vsem brezposelnim na Dunaju lepe podpore, kmet v alpskih deželah pa naj dela!

Kulturna in gospodarska nasprotstva med Dunajem in deželo so odvrnili zlasti kmete od centralne vlade in od „državne“ misli. Dežele zahtevajo nekako kantonalno ustavo, kje se bodo vladale avtonomno, o centralni upravi nočejo slišati. Za skupni parlament se ne zmenijo ne Dunajčani ne dežele, o predsedniku republike sploh živa duša ne ve ničesar.

Kdor je poznal Luegerov Dunaj in Dunaj republikanske dobe, strmi. Nehote se spomni človek žalosnih preroka Jeremije: „Kako samotno stoji mesto, nekdanj polno ljudstva; podobno je vdovi; enkrat tako oblasna med narodi, prva med deželami, mora plačati davek“.

Toda ko bi Dunaj le plačeval davek! Državni tajnik za prehrano je javno izjavil, da Dunaj stoji pred katastrofo lakote in mraza. Alpske dežele ne dajejo živil, Češka republika ne da premoga, iz Jugoslavije ne prihaja vkljub mnogim razgovorom skoraj nič, in slednjič ko bi zunanje države hotele tudi izdatno pomagati, Dunaj nima, s čim bi plačal, kajti dunajska valuta je pod vsako kritiko. Tako zre bivša avstrijska prestolnica v temno bodočnost. Dunajčani morejo reči: Fuimus Troes.

Dalje prihodnjice.

stati mora ta neprestana licitacija navzdol, pričeti se mora druga, licitacija navzgor. Delavec naj tekmuje z delavcem, kdo bo več naredil v zavesti, da je njegovo deio njegova last in si s tem ustanavlja lepše življenje na zemlji. Država se mora odločno lotiti vprašanja socializacije in radi tega morajo priti na krmilo moške, ki so si zapisali na program boj zoper korumpirani kapitalizem in boj do zmage za socialno reformo.

Kako naj si pomagajo gospodje uradniki?

Pravijo, da so dandanes gospodje uradniki in nameščenci največji reveži. Vsak drug stan si pomaga, kakor more in zna, toda gospod, gospa ali gospodična si ne more na noben pošten način. Delavci se organizirajo, prirede štrajk in iztisnejo nekaj priboljška. Kmet podraži ceno svojim izdelkom, trgovec navija cene, obrtnik naredi večji račun. Uradnik pa ne more drugega, kakor poslati k vladi deputacijo prosit, da izboljša njegov položaj. Tako so storili ti gospodje in dame tudi pred nedavnim časom, kakor smo izvedeli iz poročila v „Slov. Narodu.“ Gospod ministrijski predsednik Davidovič pa ni bil tega obiska nič posebno vesel. Morda je bil takrat ravno slabe volje, včasih že tako pride, da človek sam ne ve, od česa. Odposlanci uradništva so torej imeli smolo, da so ga naleteli ravno pri slabi volji. Nobene tolažbe jim ni vtil v sree, odslovil jih je z opazko, da si gospodje tudi postrani lahko kaj prislužijo! — Mislimo, da je gospod ministrijski predsednik izrekel te besede kar tako v slabi volji, ne da bi pomislil, kaj pomenijo, da sirsavno ni posebno lep kompliment reči o ministrijskem predsedniku, da je nekaj rekel, ne da bi se zavedal, kaj pomeni. A druge olajševalne okoliščine v resnici ne najdemo. Saj je tudi on uradnik in sicer prvi in najvišji uradnik v državi. A kaj bi rekel, ako bi kdo nastopil s trditvijo, da si gospod Davidovič postrani nekaj služi? — Toliko je bilo kričanja po časopisju in po shodih zoper železnice na Hrvaškem, ker ne gredo naprej, ako nimajo uradniki in uslužbenci pri njih svojega postranskega zaslužka. A sedaj pozivlje g. ministrijski predsednik, naj si postrani služijo! Dober uradnik sploh ne more imeti poštenega postranskega zaslužka. Ako bi imel dovolj časa za postranske zaslužke, bi bila kriva vlada, ker nastavlja preveč uradnikov, da nimajo zadosti dela. Kdor pa ima dovolj službenega dela, ne more sprejemati postranskih zaslužkov. Ali naj išče postranskih zaslužkov po oni poti, ki se imenuje korupcija? Radovedni smo pač, kako bi si gospod Davidovič predstavljal take postranske zaslužke, ako bi si bil pri dotičnih besedah kaj mislil. Sodnik naj bo obenem zakotni pisatelj, profesor naj deli rede po količine moke in masti, katero bodo prinašali matere, poštna gospodična naj gre v pros-tem času za pomožno natakarico v kavarno itd. Vsak dober podjetnik gleda najprej, da dobi v svoje podjetje dobre nameščence, a jih tudi tako plača, da se popolnoma lahko posvete podjetju.

Železnice Ljutomer — Ormož.

V Ormožu se je vršil v občinski hiši shod zastopnikov občin Ormož, Velika Nedelja, Cvetkovec, Hardek, Hum, Pušinci, Frankovec, Litmerk, Mihaelovci, Brebrovnik, Sardinje, Lahonci, Runeč, Sv. Tomaž, Veličani, Zerovinci, Stara cesta in Križovljani, kmetijskih podružnic v Vičaneh in Ivanjkoveh, obrtnih zadrug iz Ormoža ter Velike Nedelje, in obrtnega in trgovskega društva v Ormožu.

Na tem shodu se je stvarno in podprto po dejstvih dokazala edina možnost železniške proge iz Ljutomera v Ormož — proge, za katero se dela že leta in leta in za katero so načrti že zdavnaj izdelani. — Jednoglasno brez debate se je sklenila sledeča resolucija:

„Zbrani zastopniki gorenjih občin in korporacij predlagajo, da se izvede že čez 50 let obstoječi projekt železnice Ljutomer—Ormož in tako zveže Prekmurje ter Mursko polje z državnim železniškim omrežjem. Za to progo govorijo sledeči razlogi: 1. So natančni načrti v vseh podrobnostih za to progo popolnoma zgotovljeni. Proga ne zahteva nobenih večjih objektov, ne presekov, ne predora — kakor bi pa to moralo biti na progi Ljutomer—Središče, ter veže gospodarska središča dveh gospodarsko dobro stoječih okrajev, katera sta že skozi približno 70 let zvezana z vozno pošto ter je to edina cesta I. razreda v teh dveh okrajih. 2. Projektirano je: a) postajališče za občino Stara cesta, (šola) Radomerje in Zerovinci, b) postaja v Ivanjkoveh (središče večjega okoliša), kjer se nahaja že od leta 1886 poštni urad, brzojavni urad in telefonska govorilnica ter se utekajo v tem kraju okrajne ceste od treh strani ter štiri občinske ceste, tako, da bi imele lepe zveze na to postajo že navedene občine, katere pridejo v poštev za postajališče v Zerovincih, dalje Sv. Tomaž (župnija, pošta, šola), Lahonci, Runeč (šola), Veličani (v kateri občini se nahaja znameniti Jeruzalem, Mihaelovci, Svetinje (šola, župnija) ter eden del občine Brebrovnik; c) postajališče s tovarno nakladnico v Pavlovcih. Tamkaj spoji se z okrajno cesto Ivajnkovec—Ormož okrajna cesta od Sv. Miklavža (šola, župnija), občinske ceste iz Brebrovnika ter še pride v poštev, za občino Litmerk in Pavlovec ter Hum. 3. V teh navedenih občinah se v vseh goji v zelo veliki meri vinoreja in se nahajajo tu najznamenitejši vinski vrhi. 4. Je v občini Veličane več prostih rudolodov za premog, kateri je izvrstne

kvalitete. 5. Izdelani načrti dokazujejo natančno, da za izpeljavo tega projekta ni nobenih tehničnih težkoč ter je tudi vprašanje ormoškega kolodvora po strokovnjakih ugodno rešeno. 6. Če se ta proga nadaljuje proti Varaždinu, gre skozi zelo velike obljude vasi, mimo ugljenika v Ladanju, kateri že danes producira do 20 vagonov premoga dnevno in se bo še gotovo zelo razširil. Ta zveza je mogočna edino v Ormožu, ker le tukaj je mogoč most čez Dravo. 7. Ko se zveže Murska Sobota potom železnice z Ljutomerom, je to najbližja zveza z našim gospodarskim središčem, to je Mariborom ter Ljubljano na jedni strani ter potom zveže čez Ladanje in Varaždin z Zagrebom.“

Razven tega se je povdarjalo, da se vse ceste, vse doline stekajo proti Ormožu, da tudi vse ceste v Hrvaški vodijo v Ormož in da je Ormož ne samo center za ormoški okraj, nego tudi za velik del hrvaških krajev onstran Drave.

Nadalje se je povdarjalo, da ležijo Veličane — kjer so prosti rudolodi za premog — ravno v sredini premogovnega četverokota.

Politični pregled.

Jugoslavija.

V času bivanja našega regenta Aleksandra v Parizu so priredili regentu na čast francoski novinarji obed v „Novinarskem domu.“ Na željo prestolonaslednika ni bilo po obedu nobenih govorov, le sami prisrčni razgovori. Predsednik združenja francoskih novinarjev je izročil Aleksandru diplomu, s katero imenuje društvo francoskih novinarjev Aleksandra svojim častnim predsednikom v dokaz simpatij, katere gojijo francoski časnikarji napram našemu narodu in regentu. Predsednik francoske republike in naš regent sta doslej edina častna predsednika francoskega društva novinarjev.

Regent Aleksander je posetil v Parizu tudi Esad-pašo. Prestolonaslednik je odpotoval iz Pariza dne 15. decembra v mnogobrojnem spremstvu francoskih in jugoslovanskih dostojanstvenikov.

Ministrski svet v Beogradu je imel dne 15. decembra popoldne sejo, na kateri je bil podpisan ukaz za odgoditev Narodnega predstavništva za dobo dveh mesecev.

V našem vojnem ministristvu se vrše priprave za demobilizacijo prvega poziva narodne vojske. Demobilizacija bo izvršena takoj, ko se zboljša naš zunanji položaj.

Ministrski svet v Beogradu je sklenil, da se trgovinskemu ministru Kramerju odvzame izvrševanje odredbe za cenitev škode in zadeve glede sekvestra nad neprijateljskim imetjem. Te Kramerju odvzete zadeve se podredijo pravosodnemu ministru.

Jugoslovanska generalna konzulata v Parizu in New-Yorku se otvorita.

Za našega poslanika v Madridu bo imenovan dr. Ante Tresić-Pavičić.

V Beogradu se vrše dogovori glede zgradbe nove železniške proge, katero bi naj zgradila angleška železniška družba. Ta nova proga bo: Prilep—Kavadar—Gradska—Štip—Kočana. Angleška družba je trasirala to progo že pred vojno in so tozadevni načrti že pripravljeni.

Na seji mednarodne komisije v Beogradu se je določilo, da bo sedež donavske komisije v Budimpešti. Ustanovi se poseben zavod za pouk o plovstvu po Donavi. Odstranjene so vse težkoče morebitnih sporov med interesiranimi državami. Naša kraljevina ni zastopana v mednarodni kontroli Donave.

V pariških dobropoučenih krogih se govori, da je gospodarska zveza med Čehoslovaško, Jugoslavijo in Avstrijo gotova stvar.

Rešitev krize v pokrajinski vladi v Ljubljani še ni rešena, ker je cela vrsta ministrov odsotna iz Beograda, med njimi tudi minister Kristan, ki je interesiran v prvi vrsti. Tozadevna odločitev bo padla šele po božičnih praznikih, ko se vrnejo v Beograd vsi ministri.

Avstrija.

Predsednik avstrijske republike, ki se mudi v Parizu, je bil prisrčno sprejet od Clemenceauja. Dr. Renner je orisal predsedniku obupno valutno in prehranjevalno stanje v Avstriji. Clemenceau je obljubil, da bo podpirala Francija pri vrhovnem svetu prošnje avstrijske vlade. Dr. Renner je posetil v Parizu tudi češkega ministra dr. Beneša glede skupnega sestanka v Pragi, ki bi se naj vršil po Božiču. Gre za dobavo sladkorja in premoga iz Češke za Avstrijo.

Avstrijski državni kanceler dr. Renner je izjavil v Parizu, da je Avstrija hvaležna vsakemu dobrotniku in da odklanja priklopitev k Nemčiji. Avstrijski vladi je neodvisnost Avstrije baže dragocena.

Na Tirolskem se je reakcija popolnoma na tihem oborožila. Na tisoče pušk so razdelili po tihem med meščansko brambo. „Arbeiter-Zeitung“ poziva vlado na posredovanje, da se prepreči meščanska vojna.

Državna železniška uprava v Avstriji je vsled pomanjkanja premoga sklenila ustaviti preko božičnih praznikov ves železniški potniški promet in sicer v soboto, dne 20. t. m. opolnoči do nedelje, dne 28. t. m. opolnoči.

Italija.

Za guvernerja na Roki bo Raje imenovan general Cavalisa. D'Annunzijo bo sporazumno z italijanskim narodnim svetom odložil poveljništvo.

Italijanska zbornica je odklonila predlog, da se upostavi takoj diplomatske zveze med Italijo in sovjetsko Rusijo. Soglasno pa je bil v laškem parlamentu sprejet predlog: Italija naj posreduje pri drugih državah, da se ukine blokada Rusije. Italijanska vlada bo odposlala v Rusijo odbor parlamentarcev, ki bi naj preiskali rnske razmere in o tem poročali italijanski vladi.

Iz Bakra se poroča, da so izkreali Italijani tamkaj 1 bataljon vojaštva. Pravijo, da prispe Črnogorec Nikita sam v Bar. Vendar črnogorski narod je zelo ogorčen na svojega bivšega kralja radi njegovih spletkarij z Italijo. Ako se te vesti udeležijo, pride lahko vsak čas do krvavih spopadov.

Italijansko vojno ministristvo razglašja, da bosta odpuščena konca decembra letnika 1895 in 1898.

Ogrska, Čehoslovaška in Poljska.

Ogrska vlada je odredila mobilizacijo 23- do 40letnih in je zaprla meje proti čehoslovaški ljudovladi.

Med Ogrsko in Poljsko še ni diplomatskih odnošajev, kateri bodo mogoči še le po sklepu miru z Ogrsko. Zbližanje med obema državama je mogoče, ker med Ogrsko in Poljsko ni ne teritorialnih in ne gospodarskih nasprotstev.

Na Poljskem je sestavljen nov kabinet. — Predsedstvo ima Skulski. Notranje zadeve: Wojciechowski. Za zunanje stvari še ni postavljen poseben minister, te posle bo vodil začasno državni podtajnik Wroblewski.

Francoska in Angleška.

Francosko-angleška pogajanja v Londonu so se vršila prijateljsko in dovedla do važnih sklepov. Vojaški medzavezniški aparat, ki bi se naj bil razpustil po ratifikaciji miru, ostane še nadalje. Načeloval mu bo še zanaprej maršal Foch. Tudi vrhovni svet bo nadaljeval svoje seje v Parizu. Pri teh posvetovanjih se je dovolil Francoski razpis posojila na Angleškem. Znesek posojila se še bo določil sporazumno.

V Angliji se bodo vršile splošne volitve meseca marca 1920.

Angleški zbornici je naznanil Lloyd George, da bo predložil dne 21. decembra vladi predlog glede boljše uprave na Irskem.

Med francosko vlado in Vatikanom se bodo zopet upostavile diplomatske zveze. Francoska vlada jamči katolikom v Franciji popolno svobodo. Vatikan prepusti Francoski varstvo katolikov v orientu.

Turčija.

Iz Carigrada se poroča, da snujejo tamkaj zaroto proti sultanu. Sultana nameravajo odstraniti in postaviti na turški vladarski prestol sina bivšega sultana Abdul Hamida.

Amerika.

Iz Amerike došle vesti javljajo, da je Wilson odklonil, da bi odnehal napram republikanskim senatorjem, katerim hoče prepustiti vso odgovornost za njihovo stališče napram mirovni pogodbi in zvezi narodov.

Wilsonovo zdravje se je zboljšalo, pa vendar politični krogi ne upajo več, da bi zamogel predsednik zopet aktivno izvrševati politične posle.

Tedenske novice.

Radi praznikov moramo pripravljati in tiskati liste že za prihodnji teden. Radi tehnične nemožnosti „Malih novic“ ne bo več ta teden.

† Alojzij Jager. V St. Jakobu v Slov. gor. je v torek, dge 16. decembra zvečer umrl naš vnet so-mišljenik, veleposestnik, član okraj. zastopa, in župan Alojzij Jager, star 44 let. Rajni je bil odločno katoliško-narodnega mišljenja in vzgleden in podjeten gospodar. Njegov brat Avguštin je župnik v Galiciji pri Zalcu. Pogreb se je vršil, danes, v petek, dne 19. decembra. Svetila vrlemo možu nebeška luč! Družini in g. župniku — bratu pa naše iskreno so-žalje!

Zaročil se je g. Ivan Knuplež, organist in krojač v Framu z gospodično Julko Supanič, hčerko veleposetnika in župana na Jelenčah v Jarenini.

Cenline in prizivne komisije nam dajte! Dohodnino odmerjajo in prizive račujejo sedaj po svoji volji posamezni uradniki pri davčni oblasti. To je na eni strani krivično pa tudi protipostavno. V mariborskem okrajnem zastopu je član sosveta Zebot stavil predlog, naj se vlado pozove, naj takoj razpiše volitve za cenilne komisije, oziroma naj sestavi prizivne komisije. Predlog je bil enoglasno sprejet. Naj napravijo enak sklep tudi ostali okrajni zastopi.

V celi Jugoslaviji je bilo kolkovanih 5 in pol milijarde kron. Dejstvo pa je, da smo imeli v naši državi veliko več papirnatih kron v prometu. Naši finančniki so mnenja, da celo cele vasi niso dale denarja v kolkovanje. Mnogi so pa vtihotapili svoj nekolkovani denar v zasedeno ozemlje: Dalmacijo, Primorje, Bačko, itd. v upu, da bo priznala naša država po končnoveljavni priklopitvi, teh pokrajin naši kraljevini ves denar tamošnjega prebivalstva. Ti ljudje se mislijo denar potem izogniti 20% odvzetka svojega denarnega premoženja. S kolkovanjem naša država toraj niti ni mogla dognati, koliko papirnatih kron, da ima SHS kraljevina v prometu. Radi tega se tudi ne pozna vpliv kolkovanja na denarnem trgu in neznoša draginja je ostala ista kot poprej. Tudi kura

krone napram srbskemu dinarju je ostal 1:4, dasi je bil kurs pred kolkovanjem že določen za 1:3.50 K. To razmerje med krono in dinarjem ne pomenja nič kaj dobrega in zadovoljivega v našem valutnem vprašanju.

Vrednostnice namesto drobiža. Vsled pomanjkanja drobiža je mariborski mestni magistrat izdal vrednostnice po 20 in 10 v, ki se dobe pri mestni blagajni vsak dan med uradnimi urami in sicer 20vin. že sedaj, 10vin. pa v začetku prihodnjega tedna.

Begunci! Izseljenci! V Mariboru se je osnoval okrajni odbor „Narodnega sveta za zasedeno ozemlje“ ki ima med drugim tudi nalogo reprezentirati in zastopati vse begunce in izseljence, bodisi iz Primorja ali iz Koroške, zlasti pa v prasanju podpor, prehrane, preskrbe, stanovanja, zaposlitve, izselitve in naselitve, trgovine in obrti, ureditve službenih razmer javnih in privatnih uradnikov, preskrbe invalidov, vdov in sirot, zlasti pa oskrbe našega dijaštva. Radi tega je neobhodno potrebno, da dobi odbor natančen seznam vseh v Mariboru in v mariborskem političnem okraju živčih beguncev in izseljencev ne glede na stan, spol in starost. Zato pozivlja podpisani odbor vse v Mariboru in v mariborskem političnem okraju živeče begunce ter izseljence, da v lastnem interesu do 26. decembra t. l. naznanijo potom dopisnice na spodaj označeni naslov, ne glede na to, če so se že kedaj priglasili ali ne: 1. Ime in priimek, 2. ime soproge, 3. ime, starost in stan rodbinskih članov, 4. občino v zasedenem ozemlju v kateri so zainteresirani, 5. natančen, sedanjí naslov ter 6. eventualne opombe. Oni, ki prečitajo ta poziv naj obveste tudi ostale svoje znance in prijatelje, posebno pa one, ki prebivajo raztreseni po deželi. Sedež „Narodnega sveta za zasedeno ozemlje“ se nahaja v Narodnem domu, prvo nadstropje. Naslov: „Narodni svet za zasedeno ozemlje. (Begunska pisarna), Maribor, Narodni dom, prvo nadstropje. — Narodni svet za zasedeno ozemlje.

Iz Prekmurja. Počeniš z dnem 15. decembra t. l. se otvori pri vseh poštah uradih v Prekmurju, kateri so imenovani v okrožnici od 7. novembra stev. 47.259 popolen denarni promet, to je vplačevanje ter izplačevanje poštah nakaznic, vplačevanje potom, polnočno, izplačevanje plačilnih nakaznic, sprejemanje in izdajanje denarnih pisem, sprejemanje paketov, ki so obremenjeni s povzetjem, sprejemanje in izdajanje pisemskih povzetnih pošilk, ter poštah nalogov. Paketno stvarino naj sprejemajo uradi do preklica le na lastno odgovornost pošiljateljev in brez jamstva poštne uprave.

Izobraževalni tečaji SKZ in SKSZ se vršijo v tehlo krajih: Dne 16. decembra se je vršil tečaj v Rajhenburgu za Posavje; dne 22. decembra bo enak tečaj v St. Lenartu v Slov. gor. v dvorani gostine Arnuš za Slovenske gorice, dne 30. decembra v Slov. Bistrici v mestni hiši za slovenjebistriški in del mariborskega okraja, dne 7. januarja 1920 v Starem trgu v stari šoli za slovenjegraški okraj in sosedne koroške kraje, dne 15. januarja v Trbovljah v Društvenem domu za trboveljsko okrožje in laški okraj, dne 29. januarja v Konjicah v dvorani Okrajne posojilnice za konjiški okraj, dne 5. februarja v Ptuj v dvorani Narodnega doma za ptujski okraj. Začetek tečajev vsak dan ob 9. uri predpoldne. Iz drugih krajev, kamor smo se obrnili radi tečajev, še nismo dobili odgovora. Prosimo gg. zaupnike, katerim smo pisali, naj nam odgovorijo na naš poziv. V okrajih, kjer so tečaji razglašeni, pa naj zaupniki skrbijo, da bo vsaka župnija, in vsaka občina poslala na tečaj vsaj nekaj mož in mladeničev. — Tajništvo Slov. Kmečke Zveze.

Shod obrtnikov. Na Stefanovo, dne 26. t. m. se vrši v vrtni dvorani hotela „Beli vol“ v Celju velik shod obrtnikov. Vabimo vse somišljenike, da se tega shoda obilno udeležijo, ker se gre za važne koristi naših obrtnikov.

Jugoslovanska Strokovna Zveza sklicuje za nedeljo, dne 21. t. m. popoldne, ob 4. uri javen shod v veliki dvorani Narodnega doma. Dolžnost vsakega krščansko mislečega Slovenca je, da se udeleži shoda.

Predavanje SKSZ. V petek 19. t. m. zvečer ob pol 8. uri predava v dvorani JSZ (Elosarska ulica 4) dr. L. Lenart o zgodovinskem razvoju političnih strank na Slovenskem. K obilni udeležbi ste vabljeni vsi, ki se zanimajo za politično izobrazbo.

Kmetijska podružnica Sv. Jurij na Pesnici ima važno zborovanje v nedeljo, dne 21. decembra ob 3. uri v gostilni Klampfer pri Gor. Sv. Kungoti. Gosp. nadrevizor Pušenjak bo obrazložil ustanovitev in poslovanje nakupovalne zadrage za naš okoliš. Zato vsi na shod, ki trpite pod strašnim navijanjem trgovskih cen! Tudi predloži podružnica letni računski sklep.

Vračajočim se izseljencem! Po došlih poročilih našega poslaništva v Parizu poizkušajo razni agentje s pomočjo naših izseljencev, vračajočih se iz Amerike in od drugod, spraviti v našo državo velike množine avstro-ogrskih bankovcev potom zamenjave za dolarje in drugo dobro valuto, pri čemer bi izseljencem radi natvezali, da bo dosegla po sklepu miru krona zopet svojo staro vrednost. Ker je taka zamenjava našim nepoučenim izseljencem v očito škodo, se jih s tem posebno opozarja, da se ogibajo kupovanju vsakojakih nezdravih valut. Pozivljajo se pa tudi sorodniki ter znanci naših izseljencev in sploh vsi inteligentni sloji na deželi, zlasti duhovniki, učitelji in župani itd., da po svojih močeh uplivajo na izseljence, odpravljajoče se na pot v domovino, naj nikakor ne zamenjajo dobrih valut, ki jih imajo seboj, že med potjo v tujini, ampak da jih prinesejo v našo državo in šele doma zamenjajo, ko so se zanesljivo poučili o

pravi kurzni vrednosti teh tujih valut napram našim kronam.

Svarilo! Vedno pogosteje se dogaja, da se ob-
račajo razna večja podjetja iz ozemlja izven Slovenije na podpisani urad za posredovanje večjega števila delavcev, zlasti rudarjev, gozdnih delavcev itd. Podpisani urad principijelno ne prevzame nobenega takega posredovanja, ne da bi sklenil s podjetjem preje jasno in točno pogodbo, ki bi garantirala delavstvu primerne plače in druge delavne pogoje ter uredila in njegove stanovanjske in prehranjevalne razmere. A mnoge tvrdke (zlasti židovske po Hrvaškem in Bosni) pa posredovanja pod takimi pogoji odklonijo ter nabirajo potem potom vabljenih oglasov in spretnih agentov po Sloveniji delavce, katere nato seveda po svoji volji izrabljajo, saj je povratek iz tako oddaljenih okrajev pogosto nemogoč. Podpisani urad zato resno in nujno svari vse slovensko delavstvo, naj pod nobenim pogojem ne sprejme nobenega dela izven Slovenije preko in brez posredovanja podpisanega urada, a še manj naj pa ne hodi samo iskati dela v ostale pokrajine naše države. V vsakem slučaju naj se obrne vsak po podatke in navodila le na eno izmed podružnic tu podpisanega urada, ki se nahajajo doslej še v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Celju. — Državna posredovalnica za delo, Osrednji urad v Ljubljani.

Državne lovske karte. Z dnem 31. dec. 1919 izgube veljavnost vse lovske karte, doslej izdane v območju deželne vlade za Slovenijo, ter se uvedejo nove enotne karte z veljavnostjo za tisto koledarsko leto, v katerem so izdane. Z dnem 1. januarja se uvedejo: 1. državna lovska karta, veljavna v vsem kraljestvu; taksa znaša 30 K; 2. lovska karta za lovsko-varstveno in nadzorstveno osebje, veljavna le za zapriseženo potrebno lovsko-varstveno in zakonito nadzorstveno osebje in za varstveni okraj, če to osebe ni obenem zakupnik ali podzakupnik lova; taksa znaša 5 K; 3. šolarska lovska karta, veljavna le za šolski revir; taksa znaša 2 K. Razen takse je plačati za posamezno karto predpisani kolek. Druge vrste lovskih kart se odpravijo.

Razpis tobačne trafike. Razpisana je tobačna trafika v Slovenjgradu. Natančnejši podatki so razvidni na okrajnem finančnem ravnanstvu v Mariboru in na občinskem uradu v Slovenjgradu.

Akcijski odbor zoper draginjo v Celju je sklical dne 15. t. m. v malo dvorano Narodnega doma sešatek, na katerem se je razpravljalo o ustanovitvi splošnega konzumnega društva. Splošna gospodarska združba za Slovenijo v Ljubljani je že dovolila primerni kredit in prostor je tudi zagotovljen. Skratka, priprave so v polnem teku in do malega končane in pristopilo je že precejšnje število članov. Da se pa že zamere čimprej začeti s poslovanjem konzuma, vabimo vse, ki nameravajo pristopiti in še tega niso storili, da to kakor hitro mogoče store. Sklical se bo nato občni zbor, na katerem se bo izvolil upravni odbor. Delež znaša 50 K, pristopnina 4 K. Nove člane in vplačila sprejema iz prijaznosti gosp. Janko Bovha, Kralja Petra cesta. Pripomniti je treba, da je to splošno konzumno društvo, katerega se morejo posluževati vsi stanovi. Mislamo, da bi bilo odveč, važnost takega prepotrebne konzuma za Celje posebej naglašati.

Za naše vojne vjetnike. Minulo je leto od preobrata in takrat se nam je zazdelo, da je konec gorja, ki ga je prinesla svetovna vojna. A z ujetništvom toliko tisoč naših ljudi pa se je pričelo novo trpljenje. V italijanskem ujetništvu ječi na tisoče naših ljudi, ki morejo prenašati glad in pomanjkanje, trpeti duševno in telesno trpljenje. Italija jim odreka — kot Jugoslovanom — vsako pomoč iz domovine — od svojcev. Da bi se vsaj deloma olajšalo gorje tem nesrečnejem, se je namenil „Slovenski Rdeči križ“ v Ljubljani poslati ujetnikom izdatno denarno pomoč. Vsled tega se obračamo na našo javnost s prošnjo, da po svojih močeh priskoči na pomoč našim ujetnikom. Dolžnost narodova je, da pomaga svojem v italijanskem ujetništvu, vsled česar pričakujemo, da se bo naša javnost odzvala temu pozivu. Prispevki naj se pošiljajo na „Slovenski Rdeči križ“ v Ljubljani.

Bodite previdni! Dne 16. decembra se je zgodila v Novivasi pri Mariboru velika nesreča, ki je žal, zahtevala človeško žrtev. Posestnica Ana Majerič je našla na vojaškem vežbališču ga Teznu na obbeh koncih zadelano cev, ki je bila nabita z dinamitom. Ko je položila cev v kuhinjo, jo je začel ogledovati navzoči Stuhec ter jo odpirati s kleščami. V hipu grozen pok, cev je eksplodirala, smrtno ranila Stuhca, ki je kmalu nato izdihnil ter še težko ranila dve drugi osebi. Bodite vendar previdni in ne odpirajte tako nevarnih najdenih predmetov ampak jih izročajte vojaški oblasti.

Koledar Slovenske Kmečke Zveze za leto 1920. Vkljub tiskarskemu štrajku se je Kmečki Zvezí posrečilo, da se je koledar KZ za leto 1920 dotiskal in že izšel. Koledar vsebuje več zanimivih gospodarskih člankov in navodil ter 64 strani praznega papirja za zapiske. Cena trdovezanemu koledarju je 4 K 30 v s poštino vred, t. j. približno toliko kot stane 1/4 liter vina, torej gotovo ne preveč. (Poština sama znaša 70 v pri komadu.) Prosimo zaupnike KZ, da začnejo takoj zbirati za kmetijski koledar naročnike ter ga skupno naročijo za člane čimprej pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Z razpošiljanjem koledarja se je že začelo. Za pošiljatev denarja so zaupnikom na razpolago položnice Cirilove tiskarne. Kdor pa nima položnice, pa naj pošlje

denar po nakaznici. Naša skrb bodi, da pride koledar KZ v vsako kmetisko hišo! — Tajništvo Kmečke Zveze.

Dopisi.

Ruše. Eno leto je že minilo, odkar imamo Jugoslavijo, pa še vedno strašijo v tukajšnji tovarni za dušik nemški in nemčurski duhovi in ostanki blagopokojne Avstrije, katerih srca in misli so v Nemški Avstriji, samo želodec se še drži trdno in zvesto Jugoslavije. Že sedem mesecev je tovarna pod državnim nadzorstvom, nemški uradniki pa še vedno niso odpuščeni, kajti pašuje še vedno Mader. V mastni službi se še nahajajo: gališki žid Nemtschanowski, oba Kuhna (oče in sin), Schwenk, in degradirani stražmojster, bivši kolporter „Arbeiterwille“, bivši „Sitz-redakteur“ „Tagespost“ in najhujši denuncijant Ed. von Schlichting. Ta možakar je bil svoj čas strasten Štajerčijanec in sovražnik vsega, kar je bilo slovenskega. G. Pogačnik kot sekvester bi dobro storil, če bi tudi tega možakarja poslal v Gradec. Ali res ni dovolj kvalificiranih slovenskih uradnikov, da se nemški vendar enkrat odstranijo? Tudi se slovenščina še prav malo upošteva od strani ravnateljstva. Oglasi, namenjeni delavstvu, so vedno nabiti na prav vidnem mestu v nemščini. G. Pogačnika prosimo, naj zgrabi železno metlo in naj napravi enkrat konec tej veliki sramoti, katera onečašča starozavedne Ruše, in naj nažene te nemške vampirje čez mejo in Ruše bodo zopet to, kar so bile — narodne!

Dobrna. V nedeljo, dne 21. t. m., je v novih društvenih prostorih shod krajevne Kmečke Zveze. Poročevalec je g. župan Kranjc. Udeležite se ga vsi v obilnem številu! Pokažimo „Samostojni“, da smo samostojni! Pogovorili se bomo o samopomoči zoper draginjo. — V istih prostorih bo o božičnih praznikih igra „Repoštev“ in „Kovačev študent.“

Laški okraj. Prijatelj našega lista nam piše: Večkrat sem imel opraviti z bivšimi nemškutarji, sedaj socijaldemokrati. Ti ljudje še sedaj v pogovorih napadajo in zasmehujejo našo mlado državo. To so ljudje, kateri bi najraje videli, da bi še danes mi slovenski kmetje zmrzovali in stradali v strelskih jarkih za Nemce. Žal, da tudi naše upravne oblasti napravijo večkrat kaj takega, kar razburja in širi nezadovoljnost med našim kmetiskim in delavskim ljudstvom. Tak slučaj je zakrivila tudi naša davčna oblast. Davčni urad v Laškem je namreč kolekoval denar za občino Laško, Marija Gradec in Sv. Krištof. Kolekovanje se je vršilo od 1. do 13. decembra. Gospodom pa ni padlo v glavo, da bi bili razdelili občine, oziroma okolice in vasi na določene dneve in nre, kar bi olajšalo delo uradništvu, ljudstvu pa prihranilo veliko časa in potov. Vprašamo odgovorne činitelje: Ali bi ne bilo bolje za uradnike, ako bi bilo to delo za vse dni lepo razdeljeno, kakor pa da je bil prve dni v uradu velik naval, da so uradniki delali pozno v noč, zadnje dni pa zelo malo? Vprašamo nadalje: Ali je bilo v korist nam kmetom, ki smo čakali od ranega jutra do poznega večera v davčnem uradu, a zvečer še na vrsto nismo prišli? Posebno Šmiklavčani in Šentjederčani, kateri so večkrat na teden gazili po blatu in slabem vremenu več ur daleč radi kolekovanja denarja. Končno vprašamo: Ali je v korist naši državi, ako se ljudstvo vsled brezglavnosti državnih uradnikov razburja?

Kozje. V nedeljo, dne 28. t. m., ob dveh popoldne, se bo vršil pri nas javen shod SKZ v dvorani okrajnega zastopa.

Občni zbor Mariborskega Orla se vrši v nedeljo, dne 21. t. m. popoldne ob 10. uri v dvorani JSZ. Dnevni red: 1. Poročilo odbora, 2. Poročilo revizorjev, 3. Volitev novega odbora, 4. Slučajnosti. Vabljeni vsi, ki se zanimajo za našo orlovsko mladino. — Odbor.

„Orel“ se je ustanovil pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah. Pristopilo je že okoli 30 mladeničev. Naprejl!

Prireditve.

Izobraževalno društvo v Remšniku priredi dne 26. t. m. (na Stefanovo) ljudsko igro „Tri sestre“ in burko „Dobro došli! Kdaj pojdete domov?“ Na vspredu so tudi govori, deklamacije, petje (moški zbor), šaljiva pošta in tombola. V nedeljo dne 28. t. K. ljudska igra „Oh ta Polona“ in „Prepirljiva sosed“. Vspored je isti. Za topla jedila in vino je pri-skrbljeno. Pričakujemo obilne udeležbe naših bratov iz Pohorja in Dravske doline. — Fantje Bralnega društva v Cirkovcah uprizorijo na Stefanovo dne 26. t. m. ob pol 3. uri popoldne veseloigro „Občinski tepček“. Sosedje in domačine vabimo k obilni udeležbi. — Bralno in izobraževalno društvo pri Sv. Frančišku v Savinjski dolini ima na kvaterno nedeljo popoldne po večernicah v sobi Izobraž. društva svoj redni občni zbor za leto 1919. — Kmet. bralno društvo na Rogoznici pri Ptuj ima v nedeljo, dne 31. t. m., svoj redni letni občni zbor v prostorih g. Bračiča v Novi vasi. Ker je na sporedu tudi zanimivo gospodarsko predavanje kmetijskega strokovnjaka g. Škerleca od Velike Nedelje, pridite vsi!

Mala naznanila.

Sveže zagerske apne se dobi pri
tržki C. Pickel, Maribor, Volk-
gartenstr. 27. 1762

Proda se posestvo, pripravno za
obrtnike ali umirovalence, ob-
stoji iz dobro ohranjenega hišnega
poslopja z gostilno, novega gospo-
darskega poslopja, 8 njive, vino-
grada z okrog 3000 najboljimi
amerikanskimi cep. trtami, sado-
nosnika, kateri donese do 45 hl
sadjevea, ter starega bukovega
gozda, ki meri okrog 5 oralov.
Cena je 65.000 K, plačati je ob
kupu vsaj polovico, na drugo se
lahko počaka. Posstvo leži v ko-
tu dveh okrajnih cest, četrt ure
od cerkve, do postaje Hoče ali v
Ptuj ali v Maribor je 10 km. —
Natančno se izve pri posestnici
Mariji Ferenc, Sv. Barbara pri
Mariboru. 1761

V Maribor

1785 se je preselil
univ. med.

dr. Benjamin Ipavic,

mногоletni asistent ženske
in porod. klinike v Ljubljani,
večletni operater ženske in
porod. klinike prof. Ernsta
— Wertheima na Dunaju. —

Ordinira

v Gosposki ulici št. 46
I. nadstropje od 15.—16. ure

za ženske bolezni
in porodništvo.

Kupujem okrogel les za žago na
šturu ali na žago postavljen ali
drugače po dogovoru. M. Vračko,
Polzela. 1781

Sofer se sprejme pri okrajnem
glavarstvu v Mariboru. Predstavi
se naj v sobi št. 16, I. nadstrop.
1783

OGLAS „UNION-PROPAGANDA“, MARIBOR.

INDRA ČAJ

razpošilja v škatljicah na debelo

“BALKAN” Coloniale 1782
MARIBOR.

Spirit 95 odstotni, dokler v zalogi!

Barva Kemično

vsakovrstno blago.

1695—488—208

čisti
obleke.

Pere in svetlolika

ovratnike, zapestnice in srajce.

Tovarna JOS. REICH,

MARIBOR, Gosposka ulica št. 38,

Poštna naročila se izvršujejo točno.

Loj, mast, olje,

in surovi loj kupi vsako množino za naj-
višjo dnevno ceno:

Prva mariborska tovarna
za milo v Mariboru,

telefon 47,

brzobjavni naslov: Milana.

Prosijo se ponudbe z vzorci. 1739—479

Kdor oglašuje, ta napreduje,

posebno pa po

ZAVODU ZA OGLAS IN REKLAMO

„UNION-PROPAGANDA“

Maribor, Gosposka ulica 25.

Kanarčki,

dobri pevec, se prodajo. — Kje,
pove upravništvo tega lista.

Naglavni robci,

barhenti za obleke

sukna, šifone,

črn klot,

vse vrste krtač,

britve, glavnike,

toaletno milo,

krema in vaselin-

mast za čevlje itd.

po najnižjih cenah

pri

Alojziju Gniusek,

kcm. skladišče v

Mariboru, Glavni trg

Pisarniška moč popolnoma ver-
zirana za vsa dela v pisarni, samo-
stojen korespondent, ima blagaj-
niško prakso, slovenskega in
nemškega jezika zmožen, vešč
strojepisja v obeh jezikih, išče
primerne službe pri kakem pod-
jetju, tvrdi itd. Ponudbe pod
„Pisarniška moč“ na upravništvo
„Straže.“ 1788

Ekonom išče primerne službe, kot
oskrbnik, upravnik kaknega skla-
dišča, poslovođa pri kakem pod-
jetju, ali kaj takega. Ponudbe
pod „Ekonom 100“ na upravništvo
„Straže.“ 1787

Krojaškega učenca iz poštene hiše
sprejme takoj Alojziju Arbeiter
Maribor, Dravska ulica 15, 1791

Krznarskega učenca iz dobre
krščanske hiše sprejme krznarski
mojster Blaž Rogina, Gosposka
ulica v Mariboru. 1790

Konjski hlapec oženjen, ki je
vjen po hribih voziti les, se
sprejme proti dobremu plačilu s
1. januarjem. Matija Ogram, Ma-
ribor, Fischergasse 9. 1789

Otvoritev ateljeja za fino krojaštvo.

Naznanjam cenj. občinstvu Maribora in okolice, da sem v
svojem stanovanju v

Mozartovi cesti 44, v pritličju otvoril ATELJE, v
katerem se izvršujejo moške obleke in uniforme po naj-
novejši modi, kakor tudi elegantni angleški kostumi, ter
atelje za občno francosko žensko krojaštvo.

Z ozirom na svoje dolgoletne izkušnje in pridobljeno prakso
kot prirojitelj pri tržki A. STARKEL, kakor tudi kot
voditelj te stroke in potovalni učitelj Radecky-jevega zavoda
da za prirojavanje na Dunaju, zagotavljam, da bom
skrbel, da si pridobim s hitro in ceno izvršitvijo splošno
zadovoljstvo.

Pripomnim, da delam le za tako, ki si priskrbe oziroma
prinesejo blago sami.

Prevzamejo pa se tudi modernizacije in popravila, kakor
obleke za obrniti.

Za mnogobrojen obisk prosi

550

Stanislav Vidovič, krojač.

E. klinični asistent in operater na Dunaju

dr. Janko Dernovšek

ordinira za očesne, ušesne, nosne in vratne bolezni
od 2. do 4. ure.

Maribor, Pfarhofg. 2. II. nadstrop.

Slovenski slaščičar

MILAN KOSER: MARIBOR

Grajski trg

se priporoča cenjenemu občinstvu v poset in za naročila
finega in navadnega peciva in slaščic za gostije in do-
mače potrebe. 1650

„Vardar“

sladna kava na debelo in drobno!

glacirana in neglacirana za-
prta v vrečah, kakor tudi
glacirana v zabojih vsako
poljubno množino po naj-
nižjih dnevnih cenah prodaja

1794
247

Jvo Gigovič

Glavni trg
št. 21.

podružnica Maribor.

Raznašalci

za naše liste se sprejmejo proti do-
bremu zaslužku. Cirilova tiskarna.

Prva jugoslovanska tovarna za poljedelske stroje,
stavbeno in umetno ključavničarstvo, mehanična
delavnica za kolesa in avtomobile

FRANJO FARIČ

Maribor, Pobrežje.

Specijaliteta:

Izdelovanje peči za kemikalije, motorjev na bencin in olje,
finih železnih in lončenih štedilnikov, železnih ograj, iz-
štalacija plina in vodovodov.

Popravljalnica

vsakovrstnih strojev, spojevanje strtega litega železa ter
sploh vsa v to stroko spadajoča dela.

Vilvanje železa in medenine v lastni tovarni. — Kupin
stare železo! — Lastni inženirji za izdelovanje narisov
v tovarni. 1514—297

Slovenci širite naše liste!

Inserirajte v „Straži“!

ki je neoporečeno najbolj razširjeni list.

Zadružna Zveza v Ljubljani

razpisuje službo

zadružnega revizorja

s sedežem pri pododboru v Mariboru. Lastn-
ročno pisane prošnje s spričevali o dosedanjem
službovanju, dokazili o strokovni izobrazbi ter
zahtevki o plači, je predložiti ravnateljstvu (Du-
najska cesta 38) do 25. decembra t. l. 1712

::: Novi tečaji :::

za

slovensko stenografijo, nemško stenografijo, stroje-
pis, slovensko korespondenco, nemški pravopis
in korespondenco, računstvo, navadno, dvostavno
in ameriško knjigovodstvo, slovenski jezik za
začetnike, nemški jezik za začetnike, hrvatski
jezik in lepopis začnejo dne 5. januarja 1920.

Zasebno učilišče Legat

v Mariboru, Vetrinjska ulica 17/I.

Novi tečaji trajajo 4 mesece, obširni prošpekti
brezplačno. 1793

Najnovejše!

Sv. Evangeliji in

Dejanje apostolov

je knjiga, kakor je Slovenci dozdaj še
niso imeli. Obsega vse evangelije in de-
janje apostolov z razlago. Oblika molit-
venika lična. Vezava prikupljiva. Cena s
poštino vred K 6'90. :: Naroči se v

tiskarni sv. Cirila

v Mariboru.

Slovenci! Sežite po znameniti knjigi!

SPODNJEŠTAJERSKA

LJUDSKA POSOJILNICA

P. Z. Z. N. Z.

V MARIBORU, STOLNA ULICA 6

Obrestuje hranilne
vloge po 3 odstot.

Daje posojila pod ugodnimi
pogoji na vknjižbo, po-
:: roštvo in zastave ::

Pojasnila daje vsak dan
od 8. do 12. ure dopoldne
in od 2. do 5. ure popoldne

Uredne ure sredo in četrtek od 9.

do 12. ure, v soboto od 8. do 12. ure